

**„Pomaganie w czasie
społecznej izolacji. Specyfika realizacji zadań
zespołów interdyscyplinarnych,
w kontekście aktualnych zmian ustawowych”**

dr Grzegorz Wrona

adwokat

Kraków, 25 listopada 2020 r.

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, tel. (22) 661 12 77

www.mrpips.gov.pl; e-mail: sekretariat.dps@mrpips.gov.pl

DPS-VII.5130.55.2020.IR

Warszawa, dnia 5 maja 2020 r.

Ministerstwo opracowało *Wytyczne dotyczące sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz dla pracowników socjalnych do pracy z rodzinami, które przejawiają problemy opiekuńczo-wychowawcze w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2*, które zostały przekazane do samorządów lokalnych za pośrednictwem służb wojewody.

Wśród szeregu wskazań znalazło się m.in.:

- zalecenie ograniczenia działalności zespołów interdyscyplinarnego do niezbędnych zadań wykonywanych za pomocą zdalnych środków komunikacji,
- wskazanie, aby grupy robocze pracowały w formie: rozmów telefonicznych/video konferencji/korespondencji mailowej czy innej formy korespondencji elektronicznej,
- zalecenie, aby po ustaleniu indywidualnego planu pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, wyznaczono jednego przedstawiciela grupy roboczej do kontaktu z osobą doświadczającą przemocy w rodzinie (tzw. opiekuna osoby doznającej przemocy – preferowany pracownik socjalny) oraz jednego przedstawiciela grupy roboczej do kontaktu z osobą stosującą przemoc (tzw. opiekuna osoby stosującej przemoc – preferowany Policjant) i na bieżąco monitorowano sytuację rodziny, o ile to możliwe, za pośrednictwem rozmów telefonicznych lub dostępnych środków komunikacji elektronicznej,

- zalecenie zobowiązania osoby doświadczającej przemocy w rodzinie i będącej w procedurze „Niebieskie Karty” do przekazywania na bieżąco telefonicznie informacji o swojej sytuacji,
- wskazanie, aby przy bezpośrednich kontaktach z rodzinami doświadczającymi przemocy w rodzinie stosować odpowiednie środki bezpieczeństwa przed zakażeniem,
- zalecenie dokonania rozeznania i przekazania osobom doświadczającym przemocy informacji o miejscach i instytucjach, które udzielają wsparcia specjalistycznego (np. psychologicznego czy prawnego), w szczególności poradnictwa specjalistycznego udzielanego za pomocą rozmów telefonicznych czy komunikacji elektronicznej,
- zalecenie zgłaszania konieczności interwencji Policji w przypadkach podejrzenia eskalacji przemocy
- wskazanie do objęcia rodzin, w których przemocy doświadczają dzieci szczególną ochroną i bezwzględną koniecznością bieżącego monitorowania sytuacji.

Wprowadzono do pakietu pomocowego „Tarcza Antykryzysowa” zapis umożliwiający eksmisję sprawców przemocy w rodzinie również w czasie epidemii wirusa COVID-19. Zgodnie z przepisami w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii koronawirusa nie wykonuje się tytułów wykonawczych nakazujących opróżnienie lokalu mieszkalnego, co mogłoby mieć negatywne konsekwencje w przypadku występowania problemu przemocy w rodzinie. W opinii Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dla skutecznej ochrony życia i zdrowia osób doznających przemocy w rodzinie niezbędnym było wprowadzenie zmian w tym zakresie.

**Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w
Rodzinie "Niebieska Linia"**

Instytutu Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa
Psychologicznego

<https://www.niebieskaLinia.pl/6708-procedura-niebieskie-karty-w-czasie-pandemii-epidemii-stanow-nadzwyczajnych>

[Procedura „Niebieskie Karty” w czasie pandemii / epidemii / stanów nadzwyczajnych](#)

USTAWA

z dnia 2 marca 2020 r.

o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

- Art. 15zzu. [Wstrzymanie eksmisji z lokali mieszkalnych]1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie wykonuje się tytułów wykonawczych nakazujących opróżnienie lokalu mieszkalnego.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy orzeczeń wydanych na podstawie art. 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Art. 15zzx.

1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego oraz działające kolegialnie organy: wykonawcze w jednostkach samorządu terytorialnego, w związkach jednostek samorządu terytorialnego, w związku metropolitalnym, w regionalnych izbach obrachunkowych, samorządowych kolegiach odwoławczych oraz w organach pomocniczych jednostek samorządu terytorialnego mogą zwoływać i odbywać obrady, sesje, posiedzenia, zgromadzenia lub inne formy działania właściwe dla tych organów, a także podejmować rozstrzygnięcia, w tym uchwały, z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość lub korespondencyjnie (zdalny tryb obradowania).
2. Obradowanie w zdalnym trybie zarządza osoba uprawniona do przewodniczenia danemu organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz innemu organowi działającemu kolegialnie.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kolegialnych organów wewnętrznych, takich jak komisje oraz zespoły, działających w organach stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz organach działających kolegialnie.

**USTAWA O ZMIANIE USTAWY - KODEKS POSTĘPOWANIA
CYWILNEGO ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW
z dnia 30 kwietnia 2020 r. ([Dz.U. z 2020 r. poz. 956](#))**

Ustawa o Policji

Art. 15aa.1. Policjant ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej „nakazem”, lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej „zakazem”.

2. Policjant w celu stwierdzenia zasadności wydania nakazu lub zakazu stosuje odpowiednio przepis art. 15a ust. 2.

3. Nakaz lub zakaz mogą być stosowane łącznie.

4. Nakaz lub zakaz są natychmiast wykonalne.

5. Policjant w nakazie lub zakazie wskazuje obszar lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana zachować.

6. Przepis ust. 1 stosuje się do każdego lokalu służącego zaspokajaniu bieżących potrzeb mieszkaniowych.

Art. 4 W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 431)

Art. 5 W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. z 2020 r. poz. 729) w art. 90 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu: „ § 2a. Postępowanie przyspieszone stosuje się także wobec sprawców wykroczenia, o którym mowa w art. 66b Kodeksu wykroczeń. ”.

Art. 6 W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 755 i 807) w art. 96 w ust. 1 w pkt 14 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 15 w brzmieniu:
„ **15)**

osoba dotknięta przemocą w rodzinie w sprawach o zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazanie zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. ”.

Art. 7 W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. [poz. 218](#)) wprowadza się następujące zmiany:

1) w [art. 9a](#):

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:3a. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:8. Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5.

c) po ust. 11 dodaje się ust. 11a w brzmieniu:11a. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc w rodzinie, w skład grup roboczych mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej.

art. 11a otrzymuje brzmienie:,, Art. 11a.1. Jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta tą przemocą może żądać, aby sąd, właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.) o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał go do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy:

- 1)** osoba dotknięta przemocą w rodzinie opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;
- 2)** członek rodziny stosujący przemoc w rodzinie opuścił wspólnie zajmowane mieszkanie;
- 3)** małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu oraz inna osoba stosująca przemoc w rodzinie, okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

3. Osoba pełnoletnia, która pozostała w mieszkaniu, o którym mowa w ust. 1, przez czas niezamieszkiwania w nim osoby stosującej przemoc w rodzinie, w związku z wydaniem wobec niej:

1) nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 15aa ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2020 r. poz. 360 i 956),

2) nakazu lub zakazu, o których mowa w art. 18a ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 431 i 956),

3) postanowienia sądu o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, w tym również o udzieleniu zabezpieczenia

- jest obowiązana do ponoszenia opłat za dostawy do tego mieszkania energii, gazu, wody oraz odbiór ścieków, odpadów i nieczystości ciekłych oraz czynsz lub koszty bieżącego zarządzania nieruchomością, chyba że względem niej osoba stosująca przemoc w rodzinie jest obowiązana do świadczeń alimentacyjnych.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się do każdego lokalu służącego zaspokajaniu bieżących potrzeb mieszkaniowych.

Dziękuję za uwagę

adwokatwrona@gmail.com

www.adwokatwrona.waw.pl